

Sørg for å bli hørt

Den norske offentlige utredningen (NOU) om tannhelsetjenestene er nå overlevert Helse- og omsorgsdepartementet og høringsprosessen er i gang. I den forbindelse har jeg fått mange spørsmål og synspunkter som er støttende, tvilende, undrende og skeptiske til hva som skrives i NOUen. Det er fullt forståelig.

Jeg vil gjerne komme med noen oppklaringer, uten at jeg skal argumentere hverken for eller imot synspunktene som fremmes fra Tannhelseutvalget. Det nevnte Tannhelseutvalget er en gruppe som er oppnevnt av regjeringen for å foreta en kunnskapsinnhenting, og vurdere tilgjengelig kunnskap innenfor det mandat som regjeringen har gitt utvalget. Det er altså ikke en fullstendig vurdering av hele tjenesten. Eksempelvis mangler utdanningsinstitusjonene, og deres oppdrag i vitenskapelig fundert utdanning av tannleger, tannlegespesialister, tannpleiere, tannhelsesekretærer og tannteknikere – det vil si alt personell som skal inngå i fremtidens tannhelsetjeneste. Utvalget har ikke vært et lovutvalg, og har derfor heller ikke foretatt juridiske vurderinger og konsekvensanalyser med tanke på lovverk.

NOUen peker derimot på noen overordnede prinsipper for en tannhelsetjeneste som er mer lik helse-tjenesten. Den foreslår noen alternative løsninger for plasseringen av ledelsen til Den offentlige tannhelsetjenesten (DOT), og en trinnvis tilnærming til en universell tannhelsetjeneste. Jeg har fått mange kommentarer på at dette betyr en større offentlig tannhelsetjeneste. Svaret på det er ja, men ikke slik mange tenker det med en større andel personell ansatt i DOT. Den offentlige finansieringen foreslås økt, men utvalget er tydelig på at offentlige tannhelsetjenester skal forvaltes av både private næringsdrivende og DOT. Dette samarbeidet er ellers noe som savnes allerede nå, ikke minst med tanke på beredskap. For å få til et mer kontrollert samarbeid med nettopp privat sektor, foreslår flertallet i utvalget flere regulerende tiltak. Jeg har dissens på flere av disse fordi jeg enten mener at de er for dårlig konsekvensutredet eller er unødvendige, gitt helselovgivningen

Foto: Kristin Aknes

En universelt finansiert tannhelsetjeneste er avhengig av at faget definerer hva som er nødvendig tannbehandling som staten skal dekke.

som vi alle er underlagt. Samtidig er det kanskje ikke unaturlig at det kommer noen reguleringer som sikrer at statens finansielle bidrag går til borgernes beste? Kanskje er det også lurt med visse reguleringer som sikrer de seriøse aktørene i privat sektor og luker bort det økende antallet useriøse? Kanskje vil et slikt nytt system sikre at vi får en bedre ivaretagelse av våre pasienter? Kanskje vil et slikt nytt system være bra for tannlegene uavhengig av sektor? Eller kanskje ikke?

En universelt finansiert tannhelsetjeneste er avhengig av at faget definerer hva som er nødvendig tannbehandling som staten skal dekke. Utvalget er tydelig på at dette er noe som må legges til fagområdet. Det vil si oss. Vi forventer et oppdrag fra departementet til Helsedirektoratet, som så setter ned en bredt forankret gruppe av fagfolk som skal se på dette. Det betyr at vi vil ende med tre typer tannhelsetjenester som tilbys befolkningen i Norge: En nødvendig tannbehandling som dekkes av staten, en nødvendig behandling som dekkes av pasienten og en behandling som ikke anses faglig nødvendig, men som etterspørres av befolkningen. For å få til alt dette er vi avhengig av både DOT og privat sektor. Det betyr også at staten må sørge for ordninger som de næringsdrivende vil bli med på, og staten må sørge for at disse oppjusteres over tid, slik at privat sektor ønsker å bli der. Hvis ikke dette skjer er risikoen stor for at staten ikke klarer å få med privat sektor. Det vil i så fall kunne bety tilstander slik som vi ser i England med stadig økende sosial ulikhet innen munnhelse.

Derfor er tiden nå inne for å vise demokratiet i NTF. Nå må du si din mening gjennom lokalforeninger og spesialistforeninger, til SF og SNU, til sekretariatet og til hovedstyret. Vi skal sørge for at alle har en mulighet til å bli hørt før vi sender et tydelig og godt forankret hørings svar. Myndighetene skal merke hva tannlegene mener.

La det aldri være tvil om dette. NTF vil alltid stå på tannlegenes side. Vi skal kjempe for en bedre hverdag for dere alle.

Heming Olsen-Bergem
President i NTF